

Hornbech her står og remser op, og jeg kan også bekræfte, at Venstre stemmer for dansk statsborgerskab til voldsforbrydere, til trods for at Venstre går ud og lover vælgerne noget andet.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Indfødsretudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

14) Første behandling af lovforslag nr. L 31:

Forslag til lov om Domstolsstyrelsen.

Af justitsministeren (Frank Jensen).

(Fremsat 26/3 98).

Sammen med denne sag foretoges:

15) Første behandling af lovforslag nr. L 32:

Forslag til lov om ændring af retsplejeloven, tjenstemandsloven og forskellige andre love. (Rekruttering af dommere, dommerfuldmægtiges ansættelsesvilkår, dommeres bierhverv og ændringer som følge af oprettelse af en domstolsstyrelse m.v.).

Af justitsministeren (Frank Jensen).

(Fremsat 26/3 98).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Dorte Bennedsen (S):

Disse to lovforslag er jo genfremsættelser af forslag, som blev fremat i sidste samling, og som vi faktisk var nået ganske langt med at behandle, da valget blev udskrevet, og jeg har i den anledning ikke tænkt mig at holde nogen lang ordførertale.

Jeg vil gerne understrege, hvad jeg vist også sagde ved førstebehandlingen i sidste samling, at forslaget om Domstolsstyrelsen er fremsat,

ikke fordi selv de skarpeste kritikere har kunnet antyde, at domstolene reelt ikke er uafhængige, men netop fordi vi også gerne vil have den formelle side af uafhængigheden bragt i orden, og det er det, vi gør med dette forslag om en selvstændig styrelse.

Jeg blev egentlig glad, da jeg genlæste førstebehandlingen fra sidste samling, for der var en ordentlig og gennemgående positiv tone i debatten. Der var selvfølgelig nogle, der havde nogle problemer og pegede på nogle spørgsmål, og et af de spørgsmål, der blev peget på, var spørgsmålet om ministeransvarlighed i relation til Domstolsstyrelsens budgetter.

Det har vi også spekuleret over, det er klart, men her må man sige, at man står over for et valg. Man kan gå to veje. Man kan gå den vej, som man traditionelt går, og sige, at der skal være et ministeransvar, og det vil sige, at Folketinget skal kunne hænge ministeren op, hvis det går galt med budgetterne, eller man kan gå en anden vej og sige, at vi faktisk ønsker at tage magtens tredeling alvorligt, og derfor skal ministeren ikke have ansvar.

Det er det, vi har gjort i forbindelse med indstilling af bestyrelsesmedlemmer og med Dommerudnævnelserådet, hvor vi har sagt, at de pågældende indstillende parter kun skal indstille én person, som ministeren derefter skal udnævne. Her bryder vi ligestillingsloven, som siger, at der egentlig skal indstilles en mand og en kvinde, så ministeren kan vælge mellem dem og derved opnå en lighed.

På samme måde med budgettet. Her må vi sige, at har ministeren ansvarlighed, får vi ikke den totale uafhængighed.

I Socialdemokratiet har vi drøftet dette meget, og vi er enige om, at som tingene ser ud i dag, er det rimeligt at vælge, skal vi sige, uafhængighedsprincippet og sige, at vi ønsker den formelle side bragt i orden, så domstolene også formelt fremtræder som uafhængige.

Så vil jeg godt sige om debatten, der var i sidste samling om ministeransvarlighed, at vi er altså ikke så bekymrede, når vi ser på, hvordan Domstolsstyrelsen skal udpeges. Og når vi ser på de budgettrammer, der bliver stukket ud, og som der skal handles inden for, mener vi, det er et relativt teoretisk spørgsmål, om der skulle opstå problemer. Skulle der opstå problemer i stort omfang, er der jo også taget højde for det, idet ministeren kan bede Den Særlige Klageret om at tage stilling til sagen.

Men alt i alt, som forslaget ligger her, støtter vi det, og vi håber meget, at vi kan få fortsat det, som jeg oplevede det, positive arbejde med de to lovforslag og få dem gjort færdige inden for en relativt kort periode.

Birthe Rønn Hornbech (V):

Det er to genfremsættelser, og de problemer, som vi pegede på sidste gang, er ikke løst, i hvert fald ikke formelt, for vi har ikke fået ministerens svar. Vi har heller ikke spurgt endnu, for vi havde jo den omtalte høring, kort tid før valget blev udskrevet. Men som det allerede er sagt, drejer det sig ikke om domstolenes uafhængighed, for den er vi ikke i tvivl om, men om en synliggørelse af domstolenes uafhængighed.

Dette forslag er ikke groet i vores have. Vi mener for så vidt ikke, det var strengt nødvendigt, men hvis andre er i tvivl om, hvorvidt domstolene for menigmand fremtræder som uafhængige, er vi selvfølgelig med på, at der skal gøres noget ved det.

Ministeransvaret er, som det også blev sagt af fru Dorte Bennedsen, en af hurdlerne for Venstre. Derfor bad vi om denne høring, hvor vi hørte forskellige lærde folk, som nok mente, at der i hvert fald var visse områder, hvor vi alligevel havde hånd i hanke med ministeren. Det vil vi nu bede om at få på tryk, og så vil vi spørge ministeren skriftligt, om ministeren er enig i det, der blev sagt af bl.a. Lars Nordskov Nielsen ved den givne lejlighed. Det vil så kunne berolige os et stykke ad vejen, hvis ministeren er enig med Lars Nordskov Nielsen. Lad mig bare være så imødekommende at sige det allerede i dag.

Så er der budgetansvaret. Når nu fru Dorte Bennedsen siger, at så må man vælge mellem ministeransvar og domstolenes uafhængighed, har vi altså den opfattelse, at det jo ikke er det samme som at sige, at domstolene ikke har noget ansvar, og jeg kan godt sige til ministeren her, at det vil vi have løst. Det vil vi have ind som et ændringsforslag, og jeg håber, at ministeren selv vil være indstillet på at stille det.

Vi vil nu stille nogle spørgsmål til Rigsrevisionen om, hvordan det efter Rigsrevisionens opfattelse kan løses, således at der bliver en forpligtethed, og at det nedfældes i loven, at der er en forpligtethed til at rette sig efter Rigsrevisionens anvisninger. Jeg tror, ministeren vil være med på det, for jeg ved jo, at vi er enige om, at på et så væsentligt område som det her, der

drejer sig om de øverste statsorganer, bør der være et meget bredt flertal, når loven stemmes igennem her i Folketinget.

Vi er indstillet på – hvis nu ministeren ville høre efter, hvad det er, vi er indstillet på, gik forhandlingerne måske også lettere – at forhandle disse ting med ministeren, men det er et krav, at vi får præciseret Domstolsstyrelsens forpligtethed over for Rigsrevisionen. Kan det lykkes ved et ændringsforslag, er vi også rede til at stemme for lovforslaget.

Bendt Bendtsen (KF):

Da vores ordfører, fru Gitte Seeberg, ikke kan være til stede, skal jeg fremføre følgende:

For så vidt angår forslaget om oprettelse af en domstolsstyrelse, ser vi fra De Konservatives side meget skeptisk på forslaget. Forslaget er som tidligere nævnt en udløber af debatten om magtens tredeling, hvor Justitsministeriet har måttet stå for skud for forskellige påstande om sammenspisthed, og at det skulle være uforeneligt med principperne i grundloven, at Justitsministeriet havde domstolene under sig.

At justitsministeren skulle have domstolene som ressortområde, har aldrig givet anledning til andet end teoretiske problemer. Det afgørende for os er domstolenes uafhængighed i relation til de domme, som bliver afsagt, og ikke den administrative uafhængighed, som der ved dette lovforslag om oprettelse af en domstolsstyrelse er lagt op til. Det, der på dette område adskiller regeringens tanker og Det Konservative Folkepartis opfattelse, er spørgsmålet om ministerens ansvar. Med forslaget lægges hele ansvaret over til den foreslåede domstolsstyrelse. Ministeren fratages instruktionsbeføjelser og det administrative ansvar for domstolene.

Vi mener, det er vigtigt at holde fast i ministeransvaret. Hvordan sikrer vi os, at beramlestiderne ikke løber løbsk, og hvordan sikrer vi os, at det rent bevillingsmæssigt ikke løber løbsk? Hvad nu, hvis bestyrelsen ikke kan overholde budget og økonomi? Ministeren kan end ikke afskedige hele bestyrelsen, hvis uansvarlighed viser sig. Han kan alene indbringe spørgsmålet om afsættelse af enkelte bestyrelsesmedlemmer for Den Særlige Klageret, hvis bestyrelsesmedlemmet gør sig skyldig i grov forsømmelse. Forsømmelse i al almindelighed er således ikke tilstrækkeligt.

Forslaget vil med andre ord betyde en fuldstændig udhuling af ministeransvaret. Justitsministeren skal ikke længere stå til ansvar over

for Folketinget. Vil Folketinget have svar på spørgsmål, der vedrører domstolene, ja, så skal justitsministeren være budbringer mellem Domstolsstyrelsen og Folketinget, men intet selvstændigt ansvar have.

Med andre ord: Det Konservative Folkeparti mener ikke, at dette forslag vil medføre nogle positive ting. Hensynet til den daglige administration og det politiske ansvar vejer for os tungere end det, som vi opfatter som en pseudo-diskussion om magtens tredeling. Som tidligere nævnt findes der ikke eksempler på, at det tidligere skulle have været noget problem.

Om de øvrige forslag kan man sige, at det drejer sig om forskellige ting. Det foreslås blandt andet, at dommere i fremtiden skal rekrutteres bredere, end tilfældet er i dag. For os er det vigtigt, at vi ingen problemer har med det nuværende system. Vi har for så vidt heller ingen problemer med ministerens forslag. Det afgørende for Det Konservative Folkeparti er, at vi rekrutterer de absolut bedste jurister til dommerstillingerne. I øvrigt rekrutteres der i dag også folk uden for systemet, og for mig at se kan der ikke være noget til hinder for, at mange advokater, der er kvalificerede til at være dommere, også vil søge dommergerningen. Men at der i fremtiden også skal lægges vægt på en mere alsidig rekruttering blandt mennesker med forskelligt erfaringsgrundlag, er et forslag, som vi selvfølgelig godt kan støtte.

Der foreslås oprettet et dommerudnævnelsesråd bestående af en dommer, en advokat og to offentlighedsrepræsentanter. Det kan så diskuteres, om særlig de sidstnævnte repræsentanter skal udpeges på den måde, som ministeren har lagt op til. Bortset fra det er vi ikke afvisende over for forslaget om et dommerudnævnelsesråd.

Om forslaget om konstitution af dommere kan man sige, at det er imødekommelse af den kritik, der kan rejses i forhold til den europæiske menneskerettighedskonvention, men som det også fremgår af bemærkningerne, har Højesteret ikke fundet det nugældende system i strid med grundloven. I henseende til de krav, som Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol stiller til dommeres uafhængighed, mener vi, at forslaget er afvejet og fornuftigt. Der indføres en beskyttelse af både retsassessorer og dommerfuldmægtige, således at man ikke i fremtiden uden videre kan forflytte eller afskedige disse, uden at det begrundes i forhold som uddannelse eller andre saglige hensyn.

Endelig til slut er der spørgsmålet om dommerens bibeskæftigelse, et emne, der igennem nogen tid har givet anledning til en hel del debat. I Det Konservative Folkeparti har vi den opfattelse, at det er både gavnligt og også nødvendigt med dommere i forskellige nævn og råd. Vi mener også, at dommere skal have ret til at fungere i private voldgiftsretter. Det giver voldgiftssagerne det præg af domstol, som er nødvendigt, når man har privat voldgift. Dommerne skal selvfølgelig samtidig passe det arbejde, de har som dommere, og det forslag, som ministeren nu har fremlagt, er både afbalanceret og fornuftigt.

I fremtiden skal dommere indberette den bibeskæftigelse, de har, og det bliver undergivet aktindsigt. Når der er tale om private voldgiftssager, skal advokaternes navne indberettes og ikke parternes. Det giver en dobbelt sikkerhed for, at det dels ikke er de samme advokater og dommere, der arbejder sammen i alle sager, og dels, at de stridende parter navne ikke kommer frem, hvilket parterne hyppigt vil være interesserede i, at de ikke gør.

Alt i alt må vi fra konservativ side sige, at vi ser positivt på forslagene, men vi har en række spørgsmål, som vi vil have afklaret under udvalgsbehandlingen.

Aage Frandsen (SF):

Princippet om magtens tredeling, som fastslås i grundloven, er helt centralt for, hvordan det danske demokrati er indrettet, og for, hvordan demokratiets institutioner er opbygget og fungerer i forhold til hinanden, herunder hvordan de tre magtinstanser afbalancerer hinanden.

Som lovgivende magt skal Folketinget jo sikre, at lovene er klare og entydige – i parentes bemærket burde vi nok tænke lidt mere over det – og som lovgivende instans skal Folketinget ikke overlade den reelle lovgivningsmyndighed til regeringen, hvilket desværre også undertiden sker, når Folketinget laver ramme-love, hvor man giver en masse bemyndigelser til regeringen. Det er Folketingets eget ansvar.

Som udøvende magt skal regeringen loyalt administrere de love, som Folketinget har vedtaget, og det betyder samtidig, at Folketinget skal lade være med at blande sig for meget, ja, i det hele taget skal det lade være med at blande sig i administrationen, ud over at Folketinget skal kontrollere, at regeringen administrerer i overensstemmelse med vedtagne love.

Som dømmende magt skal domstolene dømme på baggrund af vedtagne love, og det kan i den forbindelse også med udgangspunkt i magtens tredeling være værd at understrege, at domstolene også har kompetence til at tage stilling til, om vedtagne love er i overensstemmelse med grundloven, hvilket domstolene da også har gjort fra tid til anden. Det er en opfattelse, som vi er enige i.

Ud fra en demokratisk opfattelse er det selvindlysende, at Folketinget har sit mandat fra og vælges af folket, og ud fra vores parlamentariske tradition er det lige så indlysende, at regeringen har sit mandat fra Folketinget, hvilket jo bl.a. kommer til udtryk ved, at man ikke kan have en regering, der har et flertal imod sig i Folketinget.

På tilsvarende måde kan vi ikke sige, hvor domstolene skal have deres mandat fra, og hvem der skal udpege dommerne. Her er det ikke den samme selvindlysende ting og heller ikke den samme logik, som når det drejer sig om den lovgivende og den udøvende magt. Ligeegyldigt hvilken konstruktion der vælges, vil det ikke være så indlysende og logisk, som når det drejer sig om de to andre magtinstanser. Og det er altså ligeegyldigt, om vi vælger en model, hvor vi siger, at domstolene skal sortere under Justitsministeriet eller Statsministeriet eller Folketinget, som det har været nævnt i diskussionen om en eventuel ændring i forhold til det gældende; uanset hvilken model vi vælger, kan der anføres problemer i den forbindelse.

Derfor er det efter vores opfattelse meget fornuftigt, at man har et forslag om Domstolsstyrelsen og Dommerudnævnelsesrådet. Det svarer til nogle af de synspunkter, vi selv tidligere har givet udtryk for for at sikre den størst mulige uafhængighed og integritet hos domstolene. Og uanset at det ikke er helt ideelt, at domstolene fortsat hører under det samme ministerium, nemlig Justitsministeriet, som politi og anklagemyndighed, indebærer oprettelsen af Domstolsstyrelsen og Dommerudnævnelsesrådet efter vores opfattelse, at domstolene har mulighed for at fremtræde med tilstrækkelig uafhængighed.

Vi havde gerne set i SF, at det ikke var under samme ministerium, men som sagt mener vi, at det kan vi godt have, når man netop har Domstolsstyrelsen og Dommerudnævnelsesrådet.

Så er det også værd at understrege, at ligeegyldigt hvilken konstruktion vi vælger, kan der

sættes spørgsmålstejn ved, om der ikke også er problemer dér. Men altså efter vores opfattelse bidrager de to forslag om Domstolsstyrelsen og Dommerudnævnelsesrådet væsentligt til, at domstolene er uafhængige og fremtræder som uafhængige.

Men der er efter vores opfattelse også behov for andre tiltag. Ligesom det er afgørende, at domstolene som sådan er uafhængige og fremtræder som uafhængige, er det afgørende, at de enkelte dommere er uafhængige og fremtræder som sådan, og det sikrer vi bl.a. ved, som det allerede er tilfældet i dag, at dommerne har en løn, som de kan leve af, at de er sikret pension, og – som det helt afgørende – at de er uafsættelige.

Men det er også afgørende, at dommerne har en sådan integritet, at de ikke kan mistænkes for at kunne bringe sig selv i et eller andet afhængighedsforhold til eller blot være under påvirkning af myndigheder, personer eller andre instanser. Det er derfor, at spørgsmålet om dommerens bibeskæftigelse er væsentligt og relevant.

Man kan stille spørgsmålet, om det er rimeligt, at dommerne i så stort et omfang, som tilfældet er i dag, påtager sig andre opgaver, f.eks. private voldgiftssager. Staten har på sin side en interesse i, at det er dommere, der påtager sig forskellige offentlige hverv. Det er derfor, det anføres, at der skal være dommere i bestemte sammenhænge, fordi vi gerne vil sikre den største og bedste juridiske ekspertise.

Men har staten en tilsvarende interesse, når det drejer sig om private voldgiftssager? Er det statens opgave at sørge for, at der er dommere til rådighed dér? Hvis de pågældende dommere til trods for deres ekstra arbejdsbyrde klarer deres dommerhverv fuldt ud tilfredsstillende, er der naturligvis ikke noget principielt problem ved dommerens bibeskæftigelse, men kan der påvises bare den mindste sammenhæng mellem de lange ventetider for at få sager behandlet ved domstolene og dommerens bibeskæftigelse, har spørgsmålet om bibeskæftigelse og mængden deraf helt klart et centralt problem i sig.

Derimod er det et principielt problem, hvis der på nogen måde kan rettes mistanke om, at der er en sammenhæng mellem, at der er dommere, der får overladt bestemte store voldgiftssager, og at der er advokater, der bliver indsat som bestyrere i bestemte konkurssager. Og der er altså alene tale om mistanke; det er ikke

noget med, at vi kender nogle konkrete eksempler. Men det er helt afgørende, at domstolene og dommerne ikke kun er uafhængige, men også fremtræder som uafhængige.

Hvordan kan vi så gribe det an? Den ene mulighed er selvfølgelig at forbyde bibeskæftigelse, og det har jeg forholdt mig til. Den anden mulighed er, at der er størst mulig offentlighed omkring det, og derfor er forslaget, som det ligger her, efter vores opfattelse ikke tilfredsstillende, fordi der ikke er tilstrækkelig offentlighed omkring dommeres bibeskæftigelse.

Nogen vil så indvende: Jamen hvorfor skal der være det? Der er jo ikke offentlighed om andre personer, andre sager på tilsvarende måde. Men det er altså, fordi dommerne efter vores opfattelse er noget helt specielt.

I den forbindelse vil jeg også godt anføre, at den konkrete tilladelse til bibeskæftigelse efter vores opfattelse burde gives af Domstolsstyrelsen. Det er ikke tilfredsstillende, at det alene gælder retspræsidenterne. En retspræsident, der selv har megen bibeskæftigelse og derfor har en vis forståelse for, at andre også har det, er måske ikke den rigtige til at kontrollere. Og under alle omstændigheder må man sige: Hvem er det, der kontrollerer retspræsidenterne i den forbindelse?

Med hensyn til bibeskæftigelse har jeg kunnet konstatere i forbindelse med en tidligere debat, da forslaget var til behandling i sidste samling, at nogle sagde: Jamen det gælder jo ikke andre, det gælder ikke engang folketingsmedlemmerne; de skal ikke oplyse om bibeskæftigelse.

For det første mener vi, at folketingsmedlemmerne burde gøre det, men uanset det vil jeg godt anføre, at for dommerne er det noget helt specielt. Det skyldes, at dommerne er noget særligt, og det skal de være. Dommernes integritet skal ikke på nogen måde kunne antastes; det er igen det, at bare mistanken er et problem. Dommerne skal ikke kunne udsættes for nogen som helst form for mistanke, og dommerne er jo også sikret imod afskedigelse; derfor er dommerne noget specielt. Politikere kan afskediges, regeringen kan afskediges, det kan dommerne ikke, og det er helt rigtigt. Derfor mener jeg også, man godt til gengæld kan stille nogle krav om fuld offentlighed, således at mistanke overheadet ikke skal kunne opstå.

Jeg vil også godt anføre, at det, som ligger i forslaget om, at man skal lægge op til en bredere kreds med hensyn til at finde rekruttering

til domstolene, er vi enige i. Vi er tilhængere af en meget bred rekruttering, og vi mener under ingen omstændigheder, at det er i modstrid med tanken om, at man selvfølgelig skal have den bedste ekspertise, juridisk ekspertise, ved domstolene.

Med de bemærkninger vil jeg godt sige, at vi altså har nogle mindre problemer med forslaget, specielt omkring det med bibeskæftigelse, men at vi er tilhængere af grundkonstruktionen, hvor man indskyder Domstolsstyrelsen og Dommerudnævnelsesrådet som, skal vi sige, garanten for, at domstolene og dommerne ikke kun er uafhængige, men også fremtræder som uafhængige.

Men vores endelige stillingtagen vil altså afhænge af behandlingen i udvalget.

Peter Skaarup (DF):

I Dansk Folkeparti har vi med glæde noteret, at man nu omsider er nået frem til, at man kan udskille domstolene. Det har været et behov i lang tid, og det er noget, som vi hilser med stor tilfredshed.

Vi har bemærket, at der er flere mennesker med gode meninger og stor indsigt, der har udtalt sig om det her. Vi har bemærket f.eks. lektor i folkeret ved Københavns Universitet Lars Adam Rehof, der har sagt, at det er stødende for retsbevidstheden, at magtbaseerne på den måde hænger sammen, som det jo er tilfældet i dag, hvor domstolene hører under Justitsministeriet.

Vi har bemærket, at højesteretsdommer Per Walsøe har sagt, at den næsten automatiske rekruttering, der har været fra Justitsministeriet af de dommere, vi kender i dag, meget nemt kan føre til det, han kalder en korrumpierende magt, og det er jo ikke særlig positivt i et dansk retssamfund, hvis det virkelig er tilfældet.

Vi må nok erkende, hvis vi med vores politiske holdning i Dansk Folkeparti ser på tingene, er der da afgørelser ved domstolene, hvor man ikke kan udelukke, at der har været tale om en slags korrumpierende magt. Det er vi ikke særlig tilfredse med, og det kan der forhåbentlig gøres op med – forhåbentlig via dette forslag.

Vi mener derfor, det er helt påkrævet, at man kommer med det her forslag. Vi mener, det er positivt, men samtidig er vi altså skuffede over, at man ikke har gennemtænkt tingene på forhånd, inden man kommer med forslaget. Det har endda være til en behandling i Folketinget i sidste samling, og stadig væk er der nogle ting,

som ikke er helt på plads. Jeg kan f.eks. henvise til § 5, hvor man siger, at bestyrelsen ansætter og afskediger direktøren. Men hvad nu, hvis bestyrelsen skal udskiftes? Hvem står så for praksis dér? Er det Justitsministeriet, eller hvem kommer ind og laver reglerne for det?

Vi kan også henvise til spørgsmålet om regnskabsførelsen, budgetteringen, som fru Birthe Rønn Hornbech var inde på. Jamen hvad sker der, hvis styrelsen ikke overholder sine budgetter? Hvem er det, der skal skride ind dér? Der mangler man et justitsministerium, men vi er i Dansk Folkeparti enige om, at det ikke er Justitsministeriet, der skal gå ind her. Derfor kunne vi måske forestille os, at Rigsrevisionen blev taget ind.

Vi vil i hvert fald meget nøje se på det her under udvalgsarbejdet, og vi synes, det generelt er lidt skuffende, at man efter en førstebehandling ikke har fået rettet sådan nogle ting op. Så det er altså vigtigt, at vi får klarhed over det, inden vi går ind i en afgørende behandling af det.

Når vi ser på dommeres biindkomster, er der ikke nogen tvivl i Dansk Folkeparti om, at dette her er et positivt skridt. Der skal skabes større offentlighed omkring dommeres biindkomster. Men vi er enige med SF i, at dette er et område, der kræver særlig opmærksomhed, og derfor går man ikke langt nok i det forslag, vi ser her på papiret.

Så konklusionen for Dansk Folkepartis vedkommende er, at vi grundlæggende er tilhængere af det, der er her, men vi er skuffet over den udmøntning, der er sket i dette forslag, og vi ønsker, at man fra forslagsstillernes side skal finde ud af nogle ændringer her. Ellers er vi parat til at stille eventuelle ændringsforslag, der kan rette op på det, og vi tager meget gerne imod det forslag, der kommer fra Venstre om, at vi sørger for, at eventuelt Rigsrevisionen tages ind i kontrollen med det.

(Kort bemærkning).

Dorte Bennedsen (S):

Jeg sad et øjeblik og overvejede, om det var min mindre hørenedsættelse, der var skyld i, at jeg nok havde hørt forkert med hensyn til, hvad hr. Skaarup sagde lige før. Jeg er bange for, at det ikke er tilfældet.

Men det, jeg hørte, var, at hr. Skaarup kunne give nogle eksempler på, at danske domstole har været en slags korrumpierende magt.

Det hører til en af de mere alvorlige anklager, jeg har hørt fra denne talerstol i de 23 år, tror jeg, jeg har været medlem af dette hus. Det kan godt være, hr. Skaarup smiler. Jeg tror, vi er mange her, der ikke synes, det er en morsom bemærkning, og jeg vil i hvert fald gerne for mit vedkommende på det allerskarpeste – på det allerskarpeste – tage afstand fra det.

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Jo, men det, jeg gjorde, og det, Dansk Folkeparti har hæftet sig ved, er de udtalelser, som højesteretsdommer Per Walsøe er kommet med, nemlig at med den næsten automatiske rekruttering, der sker fra Justitsministeriet til domstolene i dag, kan man meget nemt forestille sig, at det kan føre til en korrumpierende magt.

Når jeg så siger, at vi i Dansk Folkeparti har oplevet eksempler, hvor vi kunne få den fornemmelse, at der kunne have været tale om noget sådant, er det jo bl.a. sådan noget som Færøbanksagen, hvor man har været opmærksom på, at der foregår samtaler mellem personer på tidspunkter, hvor det ikke er rimeligt, at der gør det. Og der er dommere indblandet her.

Derfor står det fuldstændig klart for os, at vi ikke kan bevise, at der måske er en decideret korrumpierende magt, men vi kan sige med ret stor sikkerhed, at vi i hvert fald i Dansk Folkeparti har oplevet eksempler, hvor det var betænkeligt, og hvor vi har følt, at de pågældende personer ikke har været habile i de pågældende sager. Det er ikke gode kendsgerninger for et retssystem, og derfor er det selvfølgelig også påkrævet, at den rekruttering, der sker til domstolene, ændres nu. Derfor hilser vi selvfølgelig dette forslag med tilfredshed, men vi er ikke helt tilfredse med ordlyden.

Sonja Albrink (CD):

Debatten om domstolens indplacering har bølgnet frem og tilbage i masser af år og ikke mindst i de seneste år, hvor hele Justitsministeriets struktur har været oppe at vende.

Debatten blev også taget her i salen under første behandling af disse forslag i sidste samling, og jeg vil derfor ikke bidrage til en unødigt forlængelse af debatten i denne omgang.

Jeg vil nøjes med at slå fast, at CD ikke har haft nogen kritik af Justitsministeriets håndtering af forholdene til domstolene, og at vi derfor ikke har set noget påtrængende behov for at ændre domstolens indplacering. Men når der

nu er truffet en beslutning om at flytte domstolene fra Justitsministeriet, kan vi i CD helt tilslutte os den idé, at det sker til en uafhængig styrelse, som sorterer under Justitsministeriet.

For at sikre et dommerkorps, som altid er i overensstemmelse med det samfund, som de er så vigtig en del af, tror jeg også, det er gavnligt, at man udvider rekrutteringen i forhold til det hidtil relativt snævre grundlag, der er i dag, nemlig hovedsagelig fra Justitsministeriets rækker. I de seneste år er både landsdommere og højesteretsdommere kommet fra utraditionelle stillinger. Den udvikling tror jeg er gavnlig, og derfor er jeg også glad for, at der lægges op til en fortsættelse af det i den kommende Domstolsstyrelse.

Jeg håber på den anden side ikke, at Justitsministeriets folk skal være udelukket fra at arbejde ved domstolene, for man kan vel dårligt tænke sig en bedre og mere alsidig juridisk uddannelse end den, en fuldmægtig får under udstationeringer forskellige steder i retssystemet.

Det er mit håb og min forventning, at Domstolsstyrelsen og Dommerudnævnelsesrådet vil få et alsidigt og fornuftigt rekrutteringsgrundlag, som også vil kunne styrke domstolenes stilning.

Et andet af de kontroversielle emner har været dommeres ret til bierhverv. Her har det været CD's holdning, at dommere selvfølgelig skal have ret til at varetage andre tillidsposter uden for domstolene, og at det endda er i samfundets interesse, at de gør det. Det er efter loven en masse nævn og råd, hvor der skal sidde en dommer fra enten by- eller landsretterne og i enkelte tilfælde endda også fra Højesteret. Dommeres tilstedeværelse er borgernes tryk; så går tingene også rigtigt til.

Dommeres medvirken i private voldgiftssager har også været på forsiderne i formiddagspressen, fordi der har været nogle enkelte dommere, som tjente endog meget store penge ved at være voldgiftsdommer. Men jeg må indrømme, at så længe dommerens medvirken i en voldgiftsret kan varetages, uden at det berører dommerens mulighed for at varetage sit dommerembede, har jeg ingen betænkeligheder.

Det fremgår jo også klart af de undersøgelser, der er foretaget, at dommere i reglen lægger mere af deres egentlige dommerarbejde i fritiden, end de bruger af arbejdstiden på bibeskæftigelser, så mon ikke man lidt ser spøgelse ved højlys dag?

Men det er da som sagt klart, at der ikke må kunne sættes spørgsmålstegn ved dommeres uafhængighed, og derfor kan CD helt tilslutte sig, at dommere skal oplyse om de embeder og poster, han eller hun bestrider. Det er fint, at der bliver offentlighed om det, men CD er samtidig helt på linje med Justitsministeriet med hensyn til, at den økonomiske side af sagen ikke er noget, der vedkommer offentligheden.

Vi skal om lidt behandle et andet forslag om indskrænkelse af offentlighedens adgang til at få oplysning om offentligt ansattes personlige forhold og ansættelsesforhold, og man kunne måske her til sidst spørge, om det giver mening, at man samtidig udvider de samme regler for en anden gruppe i det offentlige system.

Som sagt, ved sidste førstebehandling af disse forslag gav jeg CD's tilslutning til forslagene, og det vil jeg også gøre i denne omgang og håbe, at vi kan nå det inden sommerferien.

Elisabeth Arnold (RV):

Det er et stort og vigtigt lovkompleks, vi behandler her for anden gang, og vi er fra radikal side meget glade for, at lovforslaget blev gennemført. Vi er ikke sikre på, at det var sket i den form, hvis vi havde fået en anden regering, men vi synes, det er et stort, stort skridt fremad, det, der sker her.

For en gangs skyld er ordet reform ikke ilde anbragt. Om en beskeden ændring i lovgivningen, som ofte bliver foretaget herinde, f.eks. en ny rubrik på selvangivelsen, går vi ud med store armbevægelser og siger, at nu er der tale om en skattereform; men her er der faktisk tale om en virkelig grundlæggende reform.

Det er mærkeligt, at det skulle tage så lang tid, inden grundlovens forskrifter om magtens tredeling faktisk blev gennemført i praksis, men her er vi meget tæt på at være ved det ideelle; det synes jeg. Man har svært ved at forestille sig en større uafhængighed. Et sted skal pengene jo komme fra. Det er klart, at domstolene altid vil være afhængige af, at de har et økonomisk grundlag at virke i, ellers bliver de jo afhængige af de sponsorer, der i øvrigt måtte være til at betale domstolene. Men som det er her, synes vi, det er spændende, og vi håber, at mange partier vil være med til at stemme om det her, når det endelig bliver færdigt.

Jeg skal ikke gentage de mange argumenter, der har været for at gå ind for dette forslag, men sige, at selvfølgelig er det utrolig vigtigt, at vi får Domstolsstyrelsen som mellemed mellem

ministeren og domstolene; det er vigtigt, at vi får et Dommerudnævnelsesråd til at sikre, at dommerne bliver bredt rekrutteret, og at man ikke håndplukker forskellige typer af personer, som man måske skulle have et særligt ønske om skulle være dommere.

Vi er alt i alt meget godt tilfreds med både lovforslag nr. L 31 og L 32 og vil gøre vores til, at vi bliver færdige i denne samling.

Tom Behnke (FP):

Der var en ordfører, der nåede at få sagt – jeg tror egentlig, det lidt var en fortaelse – at der var eksempler på korrumpere domme. Det tror jeg ikke på. Det må jeg simpelt hen tage afstand fra. Det er jeg ganske enkelt ikke enig i.

Men det, jeg egentlig tror der blev ment, og som i hvert fald er min mening og Fremskridtspartiets mening, er, at hvis jurister har trådt deres barnesko i Justitsministeriet og efterfølgende bliver udnævnt til dommere, er det klart, at hele den miljöpåvirkning selvfølgelig også påvirker personen. Det kan slet ikke undgås. Vi bliver alle sammen dagligt påvirket af vores omgivelser, og har man trådt sine barnesko i Justitsministeriet, er det klart, at så slæber man selvfølgelig også et eller andet med sig.

Vi er i Fremskridtspartiet meget tilfredse med lovforslaget her, som vi også tilkendegav ved førstebehandlingen i sidste samling. Det er et forslag, som Fremskridtspartiet jo har fremført gentagne gange igennem de sidste mange, mange år. Vi er meget glade for, at regeringen har fremsat forslaget. Vi frygtede lidt, at regeringen som på andre punkter ville undlade at følge op på, hvad Socialdemokratiet havde sagt, da de sad i opposition. Det har vi jo set i nogle tilfælde, hvor man, når man først får regeringsmagten, så løber fra de holdninger, man havde, mens man sad i opposition. Men lige præcis på det her punkt har Socialdemokratiet og Det Radikale Venstre jo holdt fast i, at det, man sagde, mens man sad i opposition, gælder også, selv om man får regeringsmagten. Det er vi meget glade for, og det skal ministeren selvfølgelig have ros for.

Der er jo foregået et meget omfattende og meget, meget spændende udvalgsarbejde i Retsudvalget omkring de her to forslag. Der har været en større høring, som virkelig var værdifuld, og som gav et godt udbytte, hvor vi kom i dybden med tingene og fik en langt større indsigt i, hvad det er, det i alle detaljer handler om.

Det meget spændende udvalgsarbejde kan jo så fortsætte her efter førstebehandlingen, og det ser jeg meget frem til. Vi ser i Fremskridtspartiet frem til, at vi kommer frem til en god betænkning om forslagene her, og vi håber meget på, at vi får et meget bredt forlig omkring dette her. Jeg håber meget, at Venstre og De Konservative også til sidst kan være med på de her forslag, så vi er så enige som overhovedet muligt.

Det, der er vigtigt, er, at domstolene skal være uafhængige både formelt og reelt. De er selvfølgelig underlagt landets lovgivning, men de skal være uafhængige både formelt og reelt.

Den eneste indsigelse, vi i Fremskridtspartiet har til de to forslag her, er hele spørgsmålet om dommernes bijob. Vi har i Fremskridtspartiet tidligere stillet forslag om, at det helt skulle være forbudt for dommere at have bijob af dommerlignende karakter. Vi finder, det er forkert, at man som offentligt ansat dommer samtidig kan være privat ansat dommer. Det giver dels nogle habilitetsproblemer, dels nogle kapacitetsproblemer. Jeg tror også, det i et eller andet omfang har indflydelse på, hvordan dommerne tilrettelægger deres arbejde, og det er ikke hensigtsmæssigt.

Derfor er det stadig væk Fremskridtspartiets opfattelse, at det med dommerlignende bijob til dommere simpelt hen ikke burde finde sted. Vi har jo andre kategorier af offentligt ansatte, hvor man ikke kan få lov til at lave arbejde i sin fritid, der har karakter af det, man laver, mens man er på arbejde for det offentlige. Jeg tænker f.eks. på politifolk. Der er ganske omfattende regler for, hvad politifolk må beskæftige sig med i deres fritid, hvad det er for bijob, de må have ved siden af deres politigerning.

Det er helt sikkert, at lige præcis dér burde man drage en parallel og sige, at dommerne burde heller ikke have lov til at have dommerlignende bijob. Det burde være sådan, at man som dommer skulle vælge, om man ønsker at være offentlig dommer, eller om man ønsker at være privat dommer.

Dermed være ikke sagt, at man behøver at vælge for livstid. Man kunne sagtens lave nogle ordninger, hvor en offentlig dommer, en landsretsdommer, søgte orlov i et år eller to, varetog sine interesser som voldgiftsdommer i den periode, og så kunne vende tilbage til sit offentlige dommerembede, men altså at man enten var det ene eller var det andet. Vi vil naturligvis

fortsat arbejde på i udvalget, at vi får det her præciseret. Vi håber på, at vi får det med.

Vi er i hvert fald på nuværende tidspunkt meget positive over for forslaget. Vi er glade for den grundige udvalgsbehandling, der allerede har været, og som forhåbentlig nu fortsætter.

Jann Sjursen (KRF):

Jeg vil gerne indlede med at fastslå, at vi fra Kristeligt Folkepartis side ikke på nogen måde hverken vil eller kan anfægte domstolenes uafhængighed. Det synes jeg er vigtigt at få fastslået her indledningsvis, også fordi vi sådan set ikke mener, der er et akut og meget påkrævet behov for, at vi får denne domstolsreform.

Men naturligvis er vi som velsagtens alle andre i dette Ting tilhængere af magtens tredeling, og derfor kan det selvfølgelig være fornuftigt nok på dette mere formelle plan at sikre domstolene en mere synlig uafhængighed af den udøvende magt.

Det kan opnås med den af regeringen foreslåede model, hvor de administrative og budgetmæssige bånd mellem domstolene og Justitsministeriet løsnes, og hvorefter ministeren ikke længere har nogen instruktionsmæssig beføjelse over for Domstolsstyrelsen.

Men over for det synes vi også står det ønske, vi har fra Folketingets side, om at kunne gøre et parlamentarisk ansvar gældende over for ministeren, og her er der for os at se – også i lighed med, hvad andre partier giver udtryk for her fra talerstolen – i det mindste stadig væk brug for at grave i det under den efterfølgende udvalgsbehandling.

Jeg synes ikke, forslaget er helt uproblematisk på dette område; vi står måske her over for to hensyn, der dybest set kolliderer lidt med hinanden; det dilemma, som vi har i dag, er så bare anderledes end det, vi måske får, hvis lovene vedtages. Men det kan også godt være, at det er et dilemma, som vi må – og nok også kan – leve med, når det kommer til stykket.

Vi er positive over for forslaget om Dommerudnævnelsesrådet. Vi tror, det sikrer flere uafhængige dommere og også dommere med en lidt bredere baggrund, så det rekrutteringsgrundlag, der lægges op til dér, er vi helt enige i.

Når det gælder dommeres bibeskæftigelse, vil jeg godt sige, at så er vi kritiske over for det, som regeringen er kommet med i sit forslag. Vi synes ikke, at forslaget på det punkt er godt nok, og at offentligheden får tilstrækkelig ind-

sigt i det, der kan være dommeres bibeskæftigelse. Det gælder ikke så meget i forbindelse med nævn og råd, men mere den bibeskæftigelse, der vedrører private voldgifter.

Jeg synes på en eller anden måde, at det – uden at man skal sige, at der måske er en direkte sammenhæng – alligevel er tankevækkende med den ventetid, vi har i forbindelse med domstolene og berammelsestiderne i det hele taget, når vi så også må konstatere, at en række dommere har meget bibeskæftigelse i forbindelse med private voldgifter. Derfor vil jeg sige, at det er et af de områder, hvor vi ønsker at gå videre end det, regeringen har lagt op til i sit forslag.

Dette punkt og så spørgsmålet om, hvorvidt Folketinget her kan drage ministeren til parlamentarisk ansvar over for domstolene, er de to temaer, som vi er og vil være mest optaget af under det efterfølgende udvalgsarbejde.

Men som sagt: Principielt er vi også tilhængere af, at domstolene ikke bare på det reelle plan, som det er i dag, men altså også på det formelle plan kommer til at fremstå som mere uafhængige. Det synes vi da langt hen ad vejen man har nået med det forslag, som regeringen er fremkommet med. Så må vi i forbindelse med det videre arbejde se at få løst de sidste knuder.

Justitsministeren (Frank Jensen):

Jeg vil gerne takke ordførerne for den konstruktive modtagelse, som de to lovforslag også har fået ved denne førstebehandling, som jo er den anden førstebehandling af den meget store reform, og jeg er meget enig med fru Elisabeth Arnold, når hun karakteriserer det som en meget stor reform, en grundlæggende reform i vores samfund, som jo berører det helt principielle, nemlig magtens tredeling i vores samfund, vores grundlovs-givne opdeling af magtens treenhed.

Jeg vil – da det her har været til førstebehandling én gang – alene benytte denne lejlighed til at knytte nogle kommentarer til de punkter, der er trukket op, hvor der fremstår en uenighed.

Jeg har noteret, at der er et stort flertal i Folketinget, der vil bidrage til reformens gennemførelse, og det er jeg selvsagt glad for.

Det har været trukket frem også ved den anden førstebehandling, at der er partier, der er betænkelige ved, at når vi nu gennemfører denne yderligere markering af domstolenes uaf-

hængighed, vil det være forbundet med, at det parlamentariske ministeransvar vil forsvinde. Det er jo sådan, at man ikke både kan blæse og have mel i munden. Her træffer man et valg; der er ingen mellemproportional mellem, at der er et ministeransvar, og at der ikke er et ministeransvar.

Som jeg også har tilkendegivet i forbindelse med den første behandling, vi havde af lovforslaget, betyder det ikke, at Rigsrevisionens kompetence forsvinder. Rigsrevisionen vil fortsat have kompetence som revision over for domstolene. Nu er jeg ked af, at fru Birthe Rønn Hornbech ikke har tid til at overvære behandlingen længere, sådan at vi kunne bruge forhandlingen i dag til at komme det videre, og også den konservative ordfører har åbenbart forladt salen. Det er jo derfor, vi har problemerne med at kunne nå en meget bred parlamentarisk enighed om de her lovforslag.

Det skal jeg beklage, men af hensyn til, at de måske har tid til at læse forhandlingerne fra mødet her i salen, skal jeg ikke undlade at sige, at Rigsrevisionens kompetence ikke forsvinder, og som det er for alle andre myndigheder, der er underlagt Rigsrevisionen, er de revisionspåtegninger, der kommer fra Rigsrevisionen, revisionsmæssige anvisninger, og for domstolene som for en hvilken som helst anden statslig styrelse eller myndighed, der er underlagt Rigsrevisionen, er det anvisninger, man kan følge eller ikke følge.

Det er klart, at hvis man ikke følger dem, kan man komme til direkte at bryde de bevillingsmæssige forudsætninger, men så er det jo en helt anden sag.

Statsrevisorernes kompetence forsvinder ikke. Statsrevisorerne kan fortsætte med at afgive deres beretninger om forhold, der bør ændres eller er kritisable set fra deres synspunkt.

Hvem er så i sidste instans ansvarlig for at følge initiativer fra revisionen op? Det er selvfølgelig bestyrelsen i første instans, men i næste instans vil det være dette Ting. Det er Folketinget, der hvert år på sin finanslov fastlægger rammerne for de bevillinger, som domstolene vil være underlagt, men det er også Folketinget, der i de anmærkninger, som ofte følger bevillingerne fra Folketinget, kommer med de tilkendegivelser, som bevillingen skal følges op af.

Jeg mener ikke, at Folketinget på nogen måde har afgivet sin mulighed for at komme med

anvisninger og også stille klare krav til domstolene i forhold til bevillinger, der er givet af Tinget. Folketinget vil ikke afskrive sig muligheden for undervejs i løbet af et bevillingsår at følge de anvisninger op. Det vil ske ved at stille spørgsmål til domstolene via den til enhver tid siddende justitsminister.

Det er ærgerligt, at de to store borgerlige partier ikke har tid til at overvære forhandlingerne, så vi kunne være kommet det skridt videre. Jeg håber, at det så bliver muligt at gøre det ved en anden lejlighed.

Jeg skal sige til hr. Bendt Bendtsen, som mener, at der er tale om, at et pseudoproblem her bliver løst, at det er jeg ikke enig i. Jeg mener, at vi med lovforslaget får skabt de rammer, som også forfatningen har tænkt, nemlig at domstolene også på det administrative og økonomiske område, når først Folketinget har givet bevillingerne, skal have den selvforvaltning og det eget ansvar, som lovforslaget her lægger op til.

Jeg er til gengæld glad for, at alle stort set – sådan fik jeg noteret det – er enige i, at vi skal have et dommerudnævnelsesråd, og at Dommerudnævnelsesrådet også skal bidrage til en bredere rekruttering.

Det er ikke ensbetydende med, at dygtige medarbejdere i Justitsministeriet er afskåret fra at søge ud til domstolene. Jeg deler fru Sonja Albrinks synspunkt, at det selvfølgelig ikke afskærer medarbejdere i Justitsministeriet fra at søge til domstolene. Det vil fortsat være muligt, og jeg tror også, at medarbejdere fra Justitsministeriet vil have gode chancer for også i fremtiden at kunne opnå ansættelse som dommere.

Det, de ændringer, vi her laver, betyder og medfører af konsekvenser, er, at de konstitutioner, som medarbejdere i Justitsministeriet har kunnet opnå som formiddagsdommere i byretten, vil forsvinde, men at medarbejdere i ministeriet fortsat kan blive konstitueret som dommere, men så bliver det på samme grundlag, som gælder for andre, der søger konstitution.

Vi har valgt at lave en speciel konstitutionsmodel for advokater, og det er, fordi advokater, som er private næringsdrivende, kan have vanskeligheder ved at søge væk fra deres private erhverv i en 9-måneders-periode, da de jo ikke har nogen garanti for, at de vil opnå ansættelse som dommer gennem konstitutionen, men muligvis skal vende tilbage til advokatgerningen. Derfor er det fornuftigt at give dem mulig-

hed for at kunne få en 3-måneders-konstitution som dommer.

Jeg var på samme vis som fru Dorte Bennedsen lamslået over de tilkendegivelser, som kom fra hr. Skaarup. Jeg må sige, at jeg har svært ved at finde et udtryk, der rigtig passer til den kommentar, vi hørte om, at der skulle være tale om, at domstolene i Danmark var korrumpere. Jeg tror, at den højesteretsdommer, der blev henvist til i replikken, vil føle sig beskæmmet over at blive taget op i den sammenhæng, som hr. Skaarup placerede ham i. Men lad det stå for hr. Skaarups egen regning. Jeg har for mit eget vedkommende bestemt ingen anledning til på nogen måde at tilkendegive nogen som helst enighed i synspunktet, men opfattede det nærmest som en arrogant tilkendegivelse over for vores domstole, som for mig at se er nogle af de bedste i verden til at sikre habilitet og kvalitet i deres gerning.

Hr. Sjursen var som andre foruden af den parlamentariske kontrol og det parlamentariske ansvar optaget af bibeskæftigelsen. Også hr. Aage Frandsen brugte en del af sin ordførertale til at komme med tilkendegivelser om den model, regeringen har lagt op til. Vi er gået efter det indholdsmæssige, det materielle i at sikre uafhængighed ved domstolene, og det er, at der ikke på nogen måde kan herske tvivl om dommerens habilitet i de sager, som dommeren beskæftiger sig med i retten, og dommeren kan gøre sig inhabil ved at have beskæftigelse uden for retten i forskellige sammenhænge.

Derfor skal der være fuld offentlighed om det. Der skal være adgang til aktindsigt i de bijob, som dommere har ved siden af gerningen som dommere. Det vil der blive, for det skal årlig indrapporteres. For så vidt angår det økonomiske, kan jeg godt se, at der kan være en sammenhæng mellem størrelsen af betalingen og tidsforbruget. Her mener vi, og jeg tror også, det var det, hr. Sjursen lagde vægt på, at det er nødvendigt, at de bijob, dommerne påtager sig, på ingen måde må skygge for deres hovederhverv, nemlig dommergerningen. Derfor vil vi kræve som en ny model, at dommerne årlig skal indrapportere det økonomiske afkast, de har af bibeskæftigelsen. Det skal retspræsidenten føre tilsyn med, så retspræsidenten kan gribe ind, når en dommer har fået et antal bijob eller en mængde af bijob, der gør, at dommerens bibeskæftigelse overskygger hovedgerningen.

Så spørger hr. Aage Frandsen, om retspræsidenterne nu er de bedste til det. Det er min forventning, og det fremgår også af lovforslaget, at Præsidentrådet vil tage drøftelser, når loven er vedtaget, om det her spørgsmål og gennem de drøftelser anlægge en praksis for omfanget af bibeskæftigelse, også når det drejer sig om, hvornår der skal skrides ind over for en dommer, der ikke selv er i stand til at begrænse sin bibeskæftigelse. Jeg håber og tror, at der vil være et stort flertal i Folketinget, der vil slutte op om den model.

Jeg takker de ordførere, der er kommet med de positive tilkendegivelser om begge lovforslag, og håber også, at de vil kunne blive vedtaget i denne folketingsssamling. Det har vi efterhånden brug for. Denne reform har været længe undervejs, flere år er der gået, fra det store domstolsudvalg blev sat i arbejde med højesteretspræsidenten som formand. Det lavede et godt arbejde, som har dannet grundlag for de to lovforslag. Nu har vi brug for, at de kan blive vedtaget, sådan at vi kan komme i gang med etablering af den nye styrelse.

Vi har også brug for det i Justitsministeriet af hensyn til, at de medarbejdere, som i dag er i styrelsen, ikke skal gå i al uvished, for, som det fremgår af lovforslaget, er der her tale om stillinger, der skal nyopslås, så det er selvfølgelig også, for at vi kan føre en respektabel personalepolitik i den lange fase, inden en ny model vil kunne blive vedtaget af Folketinget.

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Jeg kan forstå, at ministeren havde lidt svært ved at forstå, hvad det var, jeg gerne ville sige her fra talerstolen, og derfor skal jeg prøve at hjælpe ham lidt på vej, og det gør jeg simpelt hen ved hjælp af en gentagelse af det, som højesteretsdommer Per Walsøe har sagt. Han har nemlig sagt, at den næsten automatiske rekruttering fra Justitsministeriet til domstolene meget nemt kan føre til en korrumpere magt.

Så er det, at Dansk Folkeparti siger, at der vel er en grund til, at man overhovedet kommer med den reform af domstolene, og grunden er vel, at man har været nervøs for, at der har været en mulighed for at sammenblende tingene mellem Justitsministeriet og domstolene, og derfor mener man, at domstolene skal være uafhængige.

Det hilser vi i Dansk Folkeparti med tilfredshed. Vi er enige, men jeg må slutte af med at sige, at man vel kommer med det her forslag, fordi der har været nogle problemer. Er det ikke korrekt?

Justitsministeren (Frank Jensen):

Der er meget langt fra at have nogle principielle overvejelser om, hvorvidt et system synes at kunne give anledning til en korrumperende magt, og det, hr. Skaarup sagde i sin ordførertale, nemlig at der var eksempler ved de danske domstole på en korrumperende magt.

Det er baggrunden for det, jeg sagde, og jeg tror, at højesteretsdommer Per Walsøe vil føle sig beklemmt ved at blive trukket frem i den sammenhæng.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

Jeg synes, det er værd at påpege, at når vi i Fremskridtspartiet gennem mange år har haft den holdning, at dette forslag skulle fremsættes, og når vi er så glade for, at forslaget er fremsat, og at vi formentlig i løbet af kort tid når frem til, at forslaget også kan blive vedtaget, er det på grund af rent principielle overvejelser om magtens tredeling. Vi har ikke baseret vores holdning eller vores tidligere forslag på, at der har været konkrete eksempler på nogen som helst form for sammenblanding.

Det er rent principielt, at vi ønsker denne adskillelse, og det er derfor, vi er glade for, at vi får en domstolsstyrelse, sådan at vi både formelt og reelt har en adskillelse.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslagene overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Fjerde næstformand (Poul Nødgaard):

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

16) Første behandling af lovforslag nr. L 33: Forslag til lov om ændring af lov om offentlighed i forvaltningen. (Aktindsigt i personalesager).

Af justitsministeren (Frank Jensen).
(Fremsat 26/3 98).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Lotte Bundsgaard (S):

Da Socialdemokratiets ordfører i denne sag, hr. Per Kaalund, ikke kan være til stede, skal jeg fremføre Socialdemokratiets holdning til lovforslaget.

I Socialdemokratiet mener vi, det er afgørende for vores demokrati, at vi som borgere kan begære indsigt i forvaltningen. Aktindsigten er derfor en meget vigtig del af den demokratiske kontrol, og der bør derfor være så få begrænsninger af aktindsigten som muligt.

Debatten om indsigten i offentligt ansatte personalemapper har imidlertid vist, at der var behov for opstramninger på nogle områder. Det har nemlig vist sig, at enkelte borgere nærmest chikanerede nogle offentligt ansatte. Vi har set eksempler, hvor indsatte i de danske fængsler forsøgte at få aktindsigt i fængselsfunktionærernes personalemapper, eksempler, hvor forurettede forældre søgte oplysninger om læreres personlige forhold, og eksempler, hvor ansatte i skatteforvaltningen nærmest blev forfulgt af skatteydere, der følte sig uretfærdigt behandlet.

Derfor hilser vi det fremsatte lovforslag velkomment. I lovforslaget fritages personsagerne jo for aktindsigt bortset fra ganske få oplysninger. Lovforslaget fjerner samtidig enhver tvivl om, hvad myndighederne må udlevere. Tvivlen fjernes ved at opstille en såkaldt positivliste over, hvilke oplysninger myndighederne må give om den ansatte.

Positivlisten kommer til at omfatte navn, stilling, uddannelse, arbejdsopgaver, sågar køn og tjenesterejser. For chefers vedkommende kommer listen desuden til at omfatte disciplinære reaktioner i form af advarsler eller derover, som er givet inden for en 2-årig periode.

Lovforslaget blev fremsat før valget, men har ved genfremsættelsen fået en tilføjelse. Tilføjjelsen betyder, at den ansatte selv har mulighed for at se, hvad der står skrevet om ham/hende.